

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Et Secvndo. De Iis Qvae Fivnt In Medio priuationis per amorem
languentem à viuacitate voluntatis. Paraphrasis Tertia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

ET SECVNDO

DE IIS QUÆ FIVNT IN MEDIO
PRIVATIONIS PER AMOREM LANGVEN-
TEM A VIVACITATE VOLVNTATIS.

PARAPHRASIS TERTIA.

Pellem pro pelle a & cuncta quæ habet homo, dabit pro anima sua. Pellem, inquit, pro pelle, ac si diceret, adhuc vna, eaque ardua superest veri amoris proba; si nimirum Dei iussu os, ac caro eius tangatur, & pia anima in imis visceribus spiritus, sibi proprijs doloribus exagitetur. itaque infernalis illa fames, qua aduersarius noster diabolus, tanquam leo rugiens, circuit, quærens, quem deuoret, assumpta etiam omni substantia Iobi, expleri non potuit, donec & os, & carnem eius, paulò minus quam deuorandum, masticaret. vt itaque extremo certamine crudelissima tentatione Iobi constantiam in Deo & timendo, & amando articulatè examinaret; egressus Satan à facie Domini, percussit Iob vlcere pessimo, à planta pedis, vsque ad verticem eius, qui testa saniem radebat, sedens in sterquilinio. Et certè quod similis plaga, & spiritualis dolor animæ mystico exercitio consecratæ eueniat, ita vt præ desolatione, & ariditate spirituali, omnia verba eius dolore sint plena, atque magis eligeret vlcerina sanie, cum Iobo in sterquilinio diffuere, quam vsque adeò severo diuini amoris examine, igneque depurari; hoc iam dicendum est, secundùm ea, quæ in medio priuationis contingere solent. in quibus, licet quædam reperiantur horrida, constanti tamen animo sunt, Deo adiuuante, tolerabilia, & ad modum operandi supernaturaliter, immediatè disponentia; vnde & consequenter dicitur

a Iob. 2.

- I. *Quod propria operatio, quam diu mysticus in medio priuationis versatur, sit amoris fortissima decertatio.*
- II. *Mysticus tandem prolabitur in ipsum fundum, seu centrum amoris, ex originali peccato vitiatum.*

T 2

III. Or-

- III. Ordine promiscuo per tendentiam affectuosam, vel intellectualem hic procedendum.
- IV. Violenter exagitur mysticus in quatuor gradibus amoris, quasi insipientibus natura corrupta passionibus.
- V. De admirabili priuatione B. Angela de Fulginio.
- VI. Tota circumferentia seu omnes anime potentie doloribus adimplentur, vsque ad mortis anxietatem.
- VII. In hoc agone dolores anime blandimento compassionis, aut etiam amore diuinitus excitato mitigari.
- VIII. De signis quibus assecuretur mysticus se in hac vera, & non naturali priuatione constitutum.

ARTICVLVS PRIMVS.

Quod propria operatio quàm diu mysticus in medio priuationis versatur, sit amoris fortissima decertatio.

Confabulabor a cum amaritudine anima mea, nunquid mare ego sum; aut cetus, quia circumdedisti me carcere? ac si diceret; ô pia anima, quæ ob spiritualis solatij carentiam, & vitiorum, malarumque inclinationum insolentiam, tanquam à maris tempestate concuteris, & in fundo, seu centro cordis, quasi in carcere concluderis; in tantum, vt si pro quiete, & solatio effugium quæras, tanquam cetus in Oceani profundo, fluctibus vndique agitatus, longè amplius tibi metipsa facta grauis, spiritualibus tædijs inuoluaris, vnam post alteram, eamque maiorem abominationem cordis tui sustinendo; scias velim, quod pijsissimus Dominus, in vasis fictilibus debellaturus diabolum mundum, carnem, & concupiscentias eorû;

ita tecum agat, sicut Rex cum amicissimis, & fidelissimis regni sui, quos in delicijs & palatio suo varijs ante solebat fouere recreationibus: bello autem instante ad loca deserta, inuia, & inaquosa perducit, vbi ipsorum labore, fortissimè contra inimicos oppugnandos, se munet, nihili faciens, quod fame, siti, frigore, calore, fatigationeque exhauriantur; imò si quis illorum grauem incidat morbum, pluribusne faucietur vulneribus, nihil ipsum à cæpto labore cohibet: quin imò, quanto quis amplius in eiusmodi molestijs sese animosum, & laboriosum ostenderit, tanto etiam ipsi Regi gratior erit, cum fidelem amicum in tentatione probarit.

Toto ergo tempore, quo cum pijsissimo Saluatore nostro, à Spiritu sancto in desertum ducetis, vt & abominationes cordis tui discas agnoscere, & funditus eradicare; siue interea displiceant pietatis, & virtutis solita exercitia, siue de diuina bonitate, eiusque in te presentia diffidas, siue contra Deum Opt. Max. aut etiam amantijsimum alioquin spri-

spiritualem magistrum, aut quamuis aliam creaturam, ac maximè contra temetipsam impatientia, aut tristitia commouearis: quam diu, inquam, in deserto cordis tui ab omni tentatione probari habes, aliud vt plurimum agere non poteris, quam propriissima, & huic statui maxime conformi operatione scilicet confabulari cum amaritudine animæ tuæ, & humili resignatione, demissoque animo dicere, ac ingemiscere; ô piissime Deus, quæ est fortitudo mea vt sustineam, aut quis finis meus, vt patienter agam; nec fortitudo lapidum fortitudo mea, nec caro mea ænea est: attamen ô misericordissime Domine, hæc mihi sit consolatio, vt affligens me dolore non parcas, nec contradicam sermonibus sancti: & qui cœpit ipse me conterat: soluat manum suam, & succidat me; vt sit in me per tuum auxilium fortis, vt mors, dilectio. verè enim hoc loco tam fortis est dilectio, vt licet omnes creaturæ piæ animam discruciant. attamen ab amoris diuini progressu, dimouere non possent. iuxta illud Pauli. *a* Quis nos separabit à charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? (sicut scriptum est: quia propter te mortificamur tota die: æstimati sumus sicut oues occisionis) sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos. Certus sum enim, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura,

neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia, poterit nos separare à Charitate Dei, quæ est in Christo Iesu Domino nostro. & hisce in communi dictis, consequenter dicendum est, de ijs quæ in particulari eueniunt.

Mysticus tandem prolabitur in ipsum fundum, seu centrum amoris, ex originali peccato vitiatum.

ARTICVLVS SECVNDVS.

EGo lactabo eam, & ducam eam in solitudinem, *b* & loquar ad cor eius. ac si diceret, ô pia anima, quæ lacte consolationis, aut animosæ resolutionis, interiora tua percurrerebas, & iam immediatè ad solitudinem amoris *c* deficientis deducta es, ita vt eorum, quæ ad rem tibi videntur facere, nihil amplius sentias; scias velim, adhuc superesse, vt Deus loquatur ad cor tuum, & probet ea, quæ sunt in animo tuo, & tibi ipsi notæ fiant abominatones cordis tui; de quo vtique tanquam amoris fundo, seu centro (licet ex originali peccato vitiatum) exhibunt cogitationes malæ, homicidia, fornicationes, adulteria, furta, blasphemias, & sexcenta similia: quibus licet in spiritu, & secundum quod graue peccatum committi potest, non consentias; attamen oportet, vt vitiorum, & malorum inclinationem, ceu amarissimam potionem, gustes, bibas, & ebibas vsq; ad fundamentum in ea. nec vllum sit malum, cuius

T 3

a Rom 8. b Ose. 2. c sup. paraph. 2.

cuius non aliquo modo siue per elongationem à gustu deuotionis, siue per libamen aliquod diuersarum cupiditatum, siue posituum tædium spiritus, animæ, & cordis tui excrucieris; idque vel à Satana, vel à malitia propriæ naturæ, vel ab ipsis bonis, ac virtuosis operibus, quæ necessariò peragere habes; cum ea vel maxima amaritudine, vt intima cordis tui inordinatione turbata, nil solatij à creaturis, vel à Deo, aut etiam aliquo amantissimo, & fidelissimo spirituali magistro, suscipere valeas; licet interea nullius peccati (alicuius considerationis) conscia; attamen à præsentis angustia, omnino conclusa, vt illius tolerantia admodum grauis videatur, ac interim quo te ad alia vertas, neque scias, neque appetas: & tanquam amore ebria impediaris, & ingrediaris; vbique circumferens quod lugeas, & tamen occultè simul ames, hoc namq; centro cordis, & amoris fundo proprium est, ita sibi superiores, & inferiores potentias attrahere, habere, & mordicè tenere, vt ad alia non dimittat, quod vinculis suis perstrinxerit,

Atque ideò etiam pro actus exercitio, tam in oratione mentali, quam extra illam, die, noctuque, nihil tibi tantum proderit, quantum humilis subiectio in diuinam prouidentiam; per quam te in tua malitia (ex amissione originalis iustitiæ orta; & forte ex peccatis actualibus, quondam auerta) quasi pannis infantia inuoluit: vt interea dum à centro ad circumferentiam ex-

halat, & emoritur mens, ratio, & consilium fugiant à te; quoadulq; sufficien-
tet in diuino amore depurata, Deo miserante, tandem animum gratia sanarum, consequaris. iam verò pro interiori exercitio, in tanta anxietate, quid adhuc fieri possit, accuratiùs, consequenter dicendum erit.

Ordine promiscuo per tendentiam affectuosam, vel intellectualem hic procedendum.

ARTICVLVS TERTIVS.

Anima mea a desiderauit te in nocte, sed & spiritu meo in precordijs meis de mane vigilabo ad te. ac si diceret, ô pia anima, cum ad noctem interioritatis perueneris, ita vt nihil videaris præstare posse, scias velim in intimo animæ tuæ adhuc superesse quod agas; nimirum vt in imo fundi, & cordis tui, ex inseparabili ad Deum, & tendentia, & dependentia, ipsum summum bonum (vt in seipso temper, & immutabiliter uiuit) beatum, desideres, eiq; quam ab æterno habuit, ac habet beatitudinem faueas, appreces, Eumque vt tuis miserijs minimè subiectum, collaudes. hoc ipsum tamen non putes faciendum esse, cum gustu spirituali, vt quondam; sed his & similibus pijs cordis gemitibus operaberis, vt quod ex te est, facias, nec otio, tædiouè deuicta, afflictionem afflictioni, & nauseam nauseæ adicias: ideò enim dicitur anima mea desiderauit te in nocte; in qua sunt tenebræ,
pon-

pondus, & ignorantia eorum, quæ agenda assumuntur: sed & in spiritu meo, inquit, in præcordijs meis mane vigilabo ad te, ac si diceret, sicut cum in affectu, seu parte amatiua non est aliquis vitalis gustus Dei, aliud non possum, quam vt simplici desiderio, ad Deum ferar, eique contester quia ipse sit, quem diligit anima mea; ita & in spiritu agendum est, quando ille vagus, & profugus ad quælibet impertinentia dilabitur videnda, vt scilicet de mane, id est ante, & super omnia aduigilem, si forte videam, & ex præcordijs tantum, à longe; & vel modica afficientia cognoscam, quod ipse est lumen oculorum meorum.

Quamobrem ô pia anima, in Nunc præsentem, tanquam apis argumentosa, Domino deseruias oportet, quæ postquam ex floribus mel collegit, cum vix quidquam amplius quod exfugat, mellis reperiat, attamen ex sollicita diligentia, de flore in florem volat, & de nouo attentat, si quid inueniat, quod attrahat, vnde viuat, ilicò ad alios, aliosq; flores pari conatu aduolans, nec ab inuestigationis labore cessans; licet nil mellis, nil dulcedinis, nil sustentationis inueniat; pace quadam, & vita fruens, quod suo instinctui, & actiuitati satisfecerit. ita, inquam, ô pia anima agas oportet, & modo secundum intellectum, modo secundum voluntatem, modo querulosis gemitibus, modo resignato corde, modo humili, & quieta tolerantia attentes; num vel leuem odorem floris, seu melliflui illius

primi, & summi boni, etiam vel indirectè elicere possis; siue hoc ipsum sinistrorsum, siue dextrorsum, sursum vel deorsum, ingrediendo, egrediente fiat. & hinc etiam additur de mane vigilabo ad te; quasi diceret, omnium primum quod ago, & omnium vltimum per totam diem, & tempus, quo in hac nocte, & interiori derelictione versor, est, vt attentè circumspiciam, & audiam, si vel minimum assequar, cui me associare possim; & si nulla eius vel notitia, vel dilectione digna sim, mihi sufficiet sollicitudinem meam ostendisse, & molesta quaestione, circa ipsum, quem diligit anima mea, occupatam, nec alijs naturæ vitiata cupiditatibus ita allectam fuisse, vt ab eis abripi potuerim, & illis voluntariè oblectari. quo in genere piæ animæ idem accidit, quod infirmo, qui licet in summis doloribus viuat; cogitatione tamen, & desiderio animi, optime valet, ac spe sanitatis consequendæ, libenter consentit, quod secetur, & vratur; simul probè intelligens, absque medicamentorum acerbitate, nullum salutis suæ superesse remedium. hic non obstantibus, maiora, & duriora certamina adhuc subeunda esse, constabit ex sequentibus.

Violenter exagitur mysticus in quatuor gradibus amoris, quasi insanientibus natura corrupta passionibus.

ARTICVLVS QVARTVS.

Nunc quoque in amaritudine est a sermo meus, & manus plage meae aggranata est, super gemitum meum. si enim me ad Deum conuertero, & ad orientem iero. non apparet; si ad occidentem, non intelligam Eum. si ad sinistram, quid agam? non apprehendam Eum. si me vertam ad dexteram, non videbo illum. ac si diceret; ô pia anima, en nunc amoris violenti molestiam sentire debes; conclusus enim amor, est sicut mustum sine spiraculo, quod lagunculas nouas dirumpit, corporisque debilitatem præ nimia cordis, & spiritus anxietate infligit. magna ergò vis est dilectionis, magna virtus charitatis, multi gradus in ea, & in eis magna differentia [charitas b enim vulnerat, charitas ligat, charitas languidum facit, charitas defectum inducit. quid horum non violentum? quid horum non validum? primus igitur gradus violenti amoris est, quando mens desiderio suo resistere non potest quin vulneretur. nonne tibi cor paruulum videtur, quando ille igneus amoris aculeus mentem hominis medullitè penetrat, affectumque transverberat in tantum, vt desiderium, siue æstum concipere

animo non valeat, desiderium ardet, affectus æstuat, anhelat profundè ingemiscens, & longa suspiria trahens, vt dicat: vulnerata charitate ego sum?]

[Secundum verò gradum amoris violenti diximus illum, qui ligat; sicut primum diximus, qui vulnerat. nonnè, inquit, c sine omni contradictione animus ligatus est, quando omnium obliuiscitur, vt aliud meditari non possit: quia quidquid agat, quidquid dicat, semper hoc mente euoluit, perennique memoria retinet, hoc dormiens somniat, hoc vigilans omni hora tractat. Vndè facile est perpendere (vt arbitror) quanto hic gradus priorem gradum transcendit, qui mentem hominis nec ad horam quietam esse permittit. Rectè igitur dictum est, quod prior gradus sit qui vulnerat, Secundus sit iste qui ligat. licet ergò ligare minus sit quandoque, quam vulnerari, tamen maior violentia videtur esse, si postquam aliquis percussus deijcitur, deiectus deprehenditur, deprehensus abducitur, abductus incarceratur, incarceratus catenatur atque ligatur, & iam omninò captiuus tenetur. quid horum, quæso, maius & violentius? Ille liber est, iste autem à loco in quo retinetur recedere non potest. sic utriusque qui à secundo gradu violentæ charitatis absorptus est, quidquid agat, quocunq; se vertat, ab illa vna, & intima sollicitudinis suæ cura auelli non potest, quia ligatus est.]

[In

a Iob. 23. b Rich. de 4. grad Charit. viol. c Ibidem.

[In hoc igitur tertio gradu violentiæ a charitatis nihil omnino satisfacere potest præter vnum, sicut & nihil sapere potest, nisi & vnum, vnum amat, vnum diligit, vnum sitit, vnum concupiscit, ad vnum anhelat, ad vnum suspirat, & in vno inardescit, in vno requiescit, vnum solum est, in quo reficitur, vnum solum ex quo satiatur; nihil dulcescit; nihil sapit, nisi hoc vno solo condatur: quidquid ultra se offerat, quidquid sponte occurrat, citò rejicitur, citò conculcatur, quod suo affectui non militat, vel eius desiderio non deseruiat. sed quis huius affectus tyrannidem digne describat? quoniam omne desiderium expellit, omne studium excludit, omne exercitium violentè opprimit quod suæ concupiscentiæ deservire non conspicit. quidquid agat, quidquid dicat, quidquid cogitet, inutile, imò intolerabile videtur nisi in vnum sui desiderij finem concurrat. cum autem frui potest eo quem diligit, omnia pariter se habere credit; sine illo autem horret omnia, corpore deficit, corde tabescit, & languescit, consilium non accipit, rationi non acquiescit, nullam consolationem admittit; sed clamat cum sponsa: nuntiate dilecto, quia amore langueo. vbi ait Glossa: præ amoris magnitudine omnia temporalia sunt mihi fastidio. sicut ergo primus gradus affectum sauciat, sic secundus sauciatum ligat, & tertius actionem implicat, ut animus circa aliqua occupari non possit, nisi

quo eum voluntatis diuinæ motus transfert, vel impellit; & sic qui ad hunc tertium gradum amoris profecerunt, nihil iam propria voluntate agunt, nihil omnino suo arbitrio relinquunt, sed diuinæ dispensationi omnia committunt] quapropter o pia anima sancti Ignatij martyris patiendi desiderio, per hos amoris ardores succensa, ad Dominum ora dicens: (frumentum Christi sum, dentibus bestiarum molar, ut panis mundus inueniar; & idcò ignis, crux, bestia, confractio ossium, membrorum diuisio, & totius corporis contritio, & tota tormenta diaboli in me veniant, tantum Christo fruar. dubium enim non est, quin Deus optimus maximus malum originalis culpæ, & auersionis à Deo, cum immissione per angelos malos, hoc loco permittat largiter excruciare, omnes corporis, & animæ potentias.

Quartus verò charitatis b gradus violentiæ est, quando æstuantis animi desiderio iam omninò nihil satisfacere potest, & idcò ad defectum ducit. quis huius supremi gradus violentiæ dignè pensare sufficiat? quid quæso cor hominis profundius penetrat, vehementius exagitat, quam quod sitim suam nec resistendo temperare, nec inebriando extinguere possit? in hoc præterea gradu est amor insuperabilis, quia alij affectui etiam maiori nõ cedit; inseparabilis est, quia à memoria nunquam recedit; singularis est, quia sociũ non recipit, insatiabilis est, quia ei satisfieri nõ poterit.

V

His

a Ibidem. b Ibidem.

His igitur, & similibus cruciatibus, planè oportet, ò pia anima, vt in amaritudine sit sermo tuus, & manus plagæ tuæ aggrauetur super gemitum tuum; ita vt igne diuini amoris occultè, & in fundo succensa, exeas, & conuertas te ad orientem; & tamen Deus ad angustia tuæ leuamen non appareat, pergas ad occidentem, & Eum non intelligas, cundo ad sinistram, nescias quid agas, vertensq; te ad dextram, illum non videas. hæc est enim hora satanæ, & potestas tenebrarum naturæ corruptæ, vt eius interiectis passionibus, ceu aculeis in corde icteris, intimatione proberis, & tanquam aurū ex imo, & fundo cordis depureris. quamuis autem non omnes æqualiter rigore privationis huius sentiant, a quia tamen hoc loco pijsissimus Dominus, à fundamentis, & originali peccato, per propria mala commouet; ignis amoris exæstians, & clausus in ossibus ariditatis, per spiritum, quem Deus piæ animæ immisit, quilibet sibi proportionato modo, clamat. Abba pater: cum Christo Domino in agone prolixius orans; & tribulationem suam ante Deum pronuntians. vtilius enim, quam diu cuiusque anima in camino amoris diuini exurit, nihil agere poterit, quam vt diuinæ prouidentia subdita sit & Deum exoret. quia verò hæc, & similia inexpertis paradoxa videntur, experti autem sibi solis, & non alijs eiusmodi euenire, credunt; operæ pretium videtur exemplis hanc rem magis declarare,

a Vt inf. decif. 2. a. 7. b Ierem. 17. c In vita ipsius c. 19.

De Admirabili priuatione Beata Angela de Fulginio.

ARTICVLVS QVINTVS.

Prauum est cor hominis, & inscrutabile, b quis cognoscat illud? ac si diceret ò pia anima, quæ per sanctum odium tuijpsius, vitiorum, & naturæ deprauatæ radices euellendas prosequeris constanti animo; scias velim, te hoc ipsum facere non posse, nisi tibi clarè, & vt dici solet, ad oculum ponatur proprij cordis prauitas, alioquin inscrutabilis, & consequenter incmendabilis. quis enim quod in se ignorat, & non credit vitium euellat? cum etiam illa, quæ sibi manifesta sunt, non latè confringat. vt ergò discas, & cognoscere, & intimè scrutari cor tuum, & indè exeuntes cogitationes, ac concupiscentias malas, audias quid beata Angela de Fulginio, in hoc statu contigisse legatur. [datus est mihi, inquit illa, multiplex & tentator, qui multiplici tentatione, & afflictione me affligat. affligor enim tam in corpore, & anima ab eisdem. corporis enim sunt tormenta innumera, à multis dæmonibus multipliciter excitata. vix enim credo, quod scribi possent passionēs, & infirmitates mei corporis. nam non remanet in me aliquod membrum, quin horribiliter patiat. nunquam enim sum sine dolore, sine languore, continuè sum debilis, & fragilis, plena dolore, sic quod continuè oportet me iacere. non est in me

me membrum, quod non sit percussum, tortum, & pœnatum à dæmonibus, & semper sum infirma, & semper tumefacta, & plena doloribus in omnibus membris meis, sic quod cum magna pœna possum me mouere, & sum fatigata iacere, nec etiam comedere ad sufficientiam possum. Tormenta verò, & animæ passiones (quas sine comparatione acerbiores, & plures esse dico quam corporis) patior quasi assidue à ipsis dæmonibus, nec scio aliam assignare similitudinem, nisi de homine suspenso per gulam, qui ligatis manibus post tergum, & velatis oculis suspensus, cum fune remansisset in patibulo, & viueret, cui nullum auxilium, nullum remedium, vel fulcimentum remansisset, & dico, quod adhuc desperatiùs, & crudeliùs à dæmonibus torqueor. Video enim, quod dæmones ita animam meam suspendunt, quod sicut suspensus non habet aliquid sustentamenti: ita animæ nullum videtur remanere sustentamentum, & omnes virtutes animæ subuertuntur, sciente, & aspiciente anima mea. Et quando anima mea videt subverti omnes virtutes, & discedere, & quod non potest se ibi opponere, est tantus dolor animæ, quod vix aliquando possum plorare propter desperatum dolorem, & irā, aliquando verò ploro irremediabiliter. Aliquando etiam tāta ira venit in me quod vix me possū tenere, quin me totam dilaniem, aliquando verò nō possum me tenere, quin horribiliter me percuciam, & percuciendo me ip-

sam tumefeci aliquando caput meum, & alia membra. Et quando anima videt cadere, & discedere omnes virtutes, fit planctus animæ, & vociferor ad Deum meum. Item aliud tormentum patior, quia omnia vitia in me reuixerunt, & aliquando reuiuiscunt: non quod sint in vita durabili rationem meam subijcientes: sed præbent mihi, & afferunt magnam pœnalitatem: & etiam vitia quæ nunquam fuerunt in meo corpore veniunt in me, & incenduntur, & afferunt mihi magnam pœnalitatem: sed non habent vitam continuam; & quando remoriuntur, dant mihi magnam consolationem.

Video enim quod dæmonibus multis tradita sum, qui reuiuiscere faciunt vitia, quæ horreo, & quæ fuerunt mortua, & addunt illa, quæ nunquam fuerunt. Et ego recordans quod Deus sic fuit afflictus, & despectus, & pauper, vellem, quando oportet, quod omnia mala mea duplicarentur. Et quandoque sum in tenebra horribilissima dæmonum, vbi videtur omninò deesse omnis spes boni, & est illa tenebra horribilis, & suscitantur vitia in corpore, quæ cognosco inius in anima esse mortua, sed extra animam suscitant ea dæmones, & etiam illa vitia, quæ non fuerunt, suscitantur. Et in corpore ad minus patior in tribus locis: primo in locis verecundis, &c. vt in textu. & tunc, cum sum in illa tenebra credo quod citiùs eligerem asfari, quam prædicta tunc pati: imò tunc clamo,

clamo, & aduoco mortem: ut per quemcunque modum mihi eam Deus concederet euenire: & tunc dico Deo Domine, si me debes mittere ad infernum, ne differas, sed subito facias, & ex quo me dereliquisti, comple, & submerge me in profundum. Et intelligo tunc, quod id est opus demonum: & quod illa vitia non viuunt in anima, quia anima non consentit eis, sed corpus patitur violentiam. & est tantus dolor & tadium, quod si duraret, corpus pati id non posset, sed & anima videt, quod est ei ablata omnis potentia, quamuis non consentiat vitij, non tamen habet potestatem omnino resistendi vitij, & videt, quod est contra Deum, & sic cadit, & torquetur in eis. Et est quoddam vitium permissum à Deo venire in me, quod nunquam fuit in me, sed aperte, & manifestè cognosco, quod permittitur à Deo venire in me; & prædictum vitium est tam magnum, quod superat omnia alia vitia. & est quædam virtus quæ datur mihi manifestè à Deo cõtra prædictum vitium, qua virtuosè à Deo liberor. Etsi non haberem ego fidem de Deo certam, solum in isto, & non pro aliquo alio remaneret mihi: & in isto remaneret mihi spes certa, & secura, de quo non possum dubitare, & virtus præualet semper, & vitium deficit, & virtus tenet me, & non permittit me cadere in vitium, & est virtus tantæ fortitudinis, quod non solum tenet in me, imò dat mihi tantam fortitudinem virtutis, quod verè in isto cognosco Deum,

& illuminor, & confirmor in tantum, quod omnes homines mundi, nec omnia demonia inferni, nec alia aliqua res est, quæ possit me mouere ad minimum peccatum, & cum ista virtute remanet mihi fides de Deo; vitium autem est tam magnum, quod verecundor illud dicere, & est tam magnum istud vitium, quod quando prædicta virtus est mihi abscondita, & videtur mihi quod me dimiserit, non est res quæ me posset tenere, nec pro verecundia, nec pro pœna aliqua, quin statim ruerem in peccatum. Tunc tamen superuenit illa virtus, & virtuosè me liberat, ita quod nec ego ipsa possem peccare pro omnibus bonis, vel malis istius mundi: & istos labores sustinui per duos annos, & plus. Item in anima consuevit pugnare quædam humilitas, & quædam superbia tædij grandissimi. Humilitas est, qua video me cecidisse ab omni bono, & video me esse extra omnem virtutem, & extra omnem gratiam, & video in me tantam multitudinem peccatorum, & defectuum, quod non possum cogitare, quod Deus de cœtero velit mihi misereri, & video me domum diaboli, & operatricem, & credulam demoniorum, & video me filiam eorum; & video me extra omnem rectitudinem, & extra omnem veracitatem, & dignam infimo, & ultimo profundi inferni.

Et ista humilitas prædicta non est illa humilitas quam aliquando habeo quæ facit animam meam esse contemptam,

& fa-

& facit animam venire in cogitationem bonitatis diuinæ, quia alia prædicta humilitas non adducit nisi innumerabile malum. vnde intus in anima videtur mihi, quod sim tota circumdata dæmonibus, & video defectus in anima, & corpore, & est mihi clausus Deus, & absconditus in omni potestate, & gratia; ita quod in nullo modo possum recordari Dei, nec ipsius habere memoriam, quia nec ipse permittit, & videndo me damnatam, non curo aliquo modo de damnatione mea, quia plus curo, & plus doleo, quia offendi creatorem meum, quem nollem offendisse, nec offenderem pro omnibus bonis, & malis quæ possent nominari. vnde, & videndo offensiones meas innumerabiles prædictas, pugno cum omnibus membris meis; & contra dæmones, vt possim vincere, & præualere contra prædicta vitia, & offensiones, & non possum per aliquem modum omnino; & etiam non inuenio aliquod vadum, nec aliquam fenestellam, nec aliquod omnino remedium, per quod possim euadere, vel me adiuuare, & perpendo quod ego cecidi ita profundè, vnde & humilitate frequenter sum inabyssata, & facit me videre peccata mea, & fui, per abundantiam maliciarum mearum, & iniquitatum, ita quod non video me posse manifestare, nec discoperire ea per aliquem modum, vt eas simulationes, & iniquitates meas, & peccata mea possem manifestare; & vellem ire nuda per ciuitates, & plateas, & vellem ad collum meum appendere carnes, & pi-

scēs dicens: hæc est illa mulier vilissima, plena malis, & simulatione, & seminatrix omnium vitiorum, & malorum: faciebam enim bona ad famam hominum, & faciebam dici omnibus qui inuitabant nos, non comedo pisces nec carnes, & ego eram plena gula, & commestratione, & ebriosa, & ostendebam quod nolebam recipere, nisi quantum sufficiebat mihi, & studebam esse pauper exterius, & vbi iacebam, proiciebam multos pannos, & de mane faciebam eos leuari, ne personæ venientes hoc perpendere: videte animæ meæ diabolum, & cordis mei malitiam: audiat quomodo sum hypocrita, & filia superbix, & quomodo sum deceptrix, & sum abominatio Dei, & ostendebam me esse filiam orationis, & ego eram filia ire, superbix, & filia diaboli: & ostendebam me habere Deum in anima, & consolationes diuinas in cella, & ego habebam diabolum in anima, & in cella. Et sciatis quod toto tempore vitæ meæ studui, quomodo habere possem famam sanctitatis: Et sciatis in veritate, quod propter malitias, & simulationes, quæ absconse sunt in corde meo, multas gentes decepi, & sum homicida multarum animarum, & animæ meæ. Et postea stando in ista abyssu, volebam me ad istos fratres meos, qui dicti sunt filij, & dicebam eis, nolite mihi de cætero credere, nonne videtis vos, quod sum dæmoniaca? vos qui dicti estis filij, rogate istam iustitiam Dei, vt exeant dæmonia de anima mea; & manifestent nequissima opera mea, vt non

amplius vituperetur Deus per me, & nonne videtis, quod omnia quæ vobis dixi, sunt falsa. Et nonne videtis, quod si non esset malitia in toto mundo, ego replem totum mundum de abundantia malitiæ meæ? nolite mihi plus credere. Nolite plus adorare idolum istud: quia in isto idolo latet diabolus, & omnia quæ locuta sum vobis, fuerunt falsa verba, simulata, & diabolica. Rogate istam iustitiam Dei, ut cadat hoc idolum, & frangatur, & manifestentur opera diabolica eius, & mendacia, & verba inaurata, quæ dicebam, quia deaurabam me verbis diuinis, ut essem honorata, & odorata pro Deo. Rogate ut diaboli exeant de isto idolo, ut non plus decipiatur mundus per istam sceminam. vndè rogo filium Dei, quem nominare non audeo, quod si non manifestari me per semetipsum fecerit, quod faciat me manifestari per terram, ut aperiat & deglutiat me, ut facta in exemplum, dicant homines, & mulieres, ô quomodo erat deaurata, & tota simulata interiùs, & exteriùs. Et vellem mittere in collum meum vinculum, vel vnâ chordam, & facere me trahi per ciuitates, & plateas, & pueri ducerent me, & dicerent. Hæc est illa vilissima mulier, quæ toto tempore vitæ suæ ostendit falsum pro vero, & homines dicerent ac mulieres. ô ecce miraculum quod fecit Deus, quia fecit per semetipsum manifestari, & dici malitias, & iniquitates, & peccata, quæ toto tempore vitæ suæ fuerunt absconsa.

Sed istud dicere parum sufficiebat animæ meæ: & sciatis, quod sum posita in vna desperatione, quam nunquam habui isto modo, quia omnino desperavi de Deo, & de omnibus bonis eius, & feci arrham inter me, & ipsum. Et idè sum certa, quod non est aliqua persona in mundo ita plena omni malitia, & damnanda, sicut ego sum: quia quidquid Deus mihi concessit, & dedit, ad maiorem meam desperationem, & damnationem permisit. Vndè rogo vos omnes, ut rogetis istam iustitiam Dei, ut non plus tardet extrahere dæmonium de isto idolo, & manifestentur nequissima opera, quæ intus sunt, quia caput meum diuiditur, corpus deficit, oculi mei caligauerunt propter multitudinem lachrymarum, & omnia membra mea disunguntur, quia non possum manifestare malitias meas, & mendacia animæ meæ, sed gaudeo quia iam incæpit aliquid manifestari, & omnia ista sine humilitate vera esse in veritate videbam: & scias, tu quod scripsisti, parum scripsisti in comparatione omnium malorum & iniquitatum, & abusionum mearum, quia quando eram paruula, incæpi operari mala: hæc, & his similia cogor dicere prædicta humilitate inabyssata & depressa. Postea incipit superbia, quia efficio tota ira, tota superbia, tota tristitia, tota amarissima, & inflata: & aliam amaritudinem maximam recipio de bonis, quæ fecit mihi Deus, quia non recordor illorum ad aliquod reme-

reme-

remedium, sed ad iniuriam, & admirationem dolorosam. videlicet quomodo nunquam in me potuerit esse aliqua virtus, & dubito quod nunquam in me fuerit verax, & etiam non video aliquam rationem, quare Deus hoc permiserit. Et tunc in ista tentatione omne bonum est mihi clausum & absconditum, quia efficior in tantum tota ira, tota superbia, tota tristitia, tota amarissima, & inflata, & pœnata, & dolorosa, plus quam possum dicere. quia si omnes sapientes de mundo, & omnes sancti paradisi loquerentur mihi omnes consolationes, ad consolandum me, & promitterent mihi omnia bona quæ dici possunt, & etiam ipse Deus daret mihi, nisi ipse aliter me mutaret, vel nisi aliter operaretur in anima, nullam consolationem mihi darent, nec aliquod remedium mihi afferrent, nec eis tunc crederem, imò omnia essent mihi ad augmentum dolorum, & malorum, & darent mihi maiorem iram, & admirationem, & tristitiam, & dolorem, plusquam possint dicere. vndè pro commutatione prædictorum tormentorum, & tentationum; & vt Deus auferret à me prædicta, ego libenter eligerem, & vellem omnia mala, & infirmitates omnes, & omnes dolores, qui fiunt in omnibus corporibus hominum, sustinere; & crederem, quod leuiores, & minora mala mihi essent, quam prædicta tormenta. Vndè pluries dixi, quod pro commutatione prædictorum tormentorum, ego eligerem omne genus

a Cap. 25. suæ vitæ.

martyrij sustinere. Et incepit iste prædictus status istorum tormentorum, & tentationum aliquanto tempore ante Pontificatum Papæ Cœlestini & durauit plusquam per duos annos, in quibus sæpè sum tormentata, adhuc non sum perfectè neque plenè curata, quamuis parum modo sentiam aliquando exterius, non tamen interiùs. sed modo postquam fui in isto statu, cognosco quod inter prædictam humilitatem malam, & prædictam superbiam, est maxima purgatio, & purificatio animæ. in his enim, & per illam, humilitatem veram acquirō, sine qua nullus homo saluatur. Et quantò maior est humilitas, tantò maior est purgatio animæ. Vndè cognosco, quod inter prædictam humilitatem, & superbiam comburitur, & martyrizatur anima mea. Et propter cognitionem offensionum, & defectuum, quam per prædictam humilitatem anima adipiscitur, anima purgatur à superbia, & à dæmonibus: & propterea quantò anima magis afflictata, & depauperata, & humiliata est inferius, tantò magis aptatur, & purgatur, & purificatur, vt magis eleuetur, quia nulla anima potest aliter nec plus eleuari, nisi quantum humiliatur, & profundius in humilitate complantatur, & radicatur.]

Nec minus in hac pressura constitutam animam solabitur, quod sanctæ Matri Theresiæ pariter desolatæ accidisse a legimus; quæ inter plura alia, [cum sola essem, inquit, nullum amicum

cum habens, cuius alloquio me ipsam solaret, non poteram vel orare, vel in libro legere, sed ob tantam tribulationem, & timorem, ne fortè mihi cacodæmon illuderet, tota inquietam, & afflicta, planè nesciens quid tandem de me futurum esset (:& hanc quidem angustiam aliquoties, imò sæpè sensi, sed nunquam meo iudicio ita grauem, ac excessiuam, ac tunc:) quatuor aut quinque horas in hoc statu manebam, vt nec à terra mihi vllum, nec à cælo veniret solatium, aut affulgeret refrigerium; nisi quod Dominus me mille inter periculorum timores constitutam, pati cerneret. Quando verò insuper sequuntur ariditates, adeo quidem, vt nunquam Dei recordata esse, aut recordatura deinceps vnquam videatur, & quando de illius maiestate aliquem loquentem audit, perinde se habeat, ac si de aliquo, qui adhuc procul indè abest, aliquid dici audiret; nihil verò sunt hæc omnia, nisi insuper illud accedat, quod sese non satis confessarijs aperire, ac declarare, sed in errorem illos trahere, ac decipere putet: & quantumuis quo ad hoc seriò reflectat, & videat ne quidem motum primò primum, quem non ijs aperiat, & esto vt quæta sit ei dicatur, nihil tamen indè iuuatur. etenim ita oscuratus est intellectus, vt ad veritatem videndam potens non sit; sed ad credendum duntaxat, quod imaginatio ei repræsen-

tat, & suggerit; tum quippe hæc ipsa dominatur, nec non ineptia, quas ei diabolus repræsentare vult. Huic enim Dominus proculdubio facultatem concedit, ad eam probandum, eique persuadendum ipsam à Deo esse reprobam. Multa quippè sunt à quibus tunc impugnatur accedente tam sensibili atque intolerabili spiritus angustia, vt cui ei assimilari possit nesciam, nisi fortè in inferno damnatorum pœnis, & supplicijs: nullus enim hac tempestate durante consolationibus admittendis est locus. Denique si librum aliquem, esto vernacula lingua scriptum, ad legendum in manus acciperet, non magis illum intelligere poterit, quam si legere nesciret, eo quod intellectus ad hoc tunc minimè dispositus erit, sed planè ineptus. At quid tandem ager misera hæc anima, si quando ad multos dies in hac afflictione, & miseria agere oportebit? nam si horas recitet, perinde est, ac si non recitet (videlicet quantum ad ipsius solatium, ac leuamen faciat, quia ad id interiora eius non penetrat) nec quid recitet intelligitur, vti nec ipsa se, esto vocale sit quod recitat. nam vt mentalem instituat, tempus hoc opportunum, & conueniens non est, quod facultates animæ ad eam neutiquam dispositæ sint, porrò vt quis quod tunc patitur, verbis exprimat (vt verum fatear) est prorsus impossibile: sunt namque angustia, & pœnæ

spiritua-

spirituales, quæ quo dicantur nomine vix quisquam sciat.]

Vides ex his ô pia anima, quam prauum, & inscrutabile sit cor hominis; quodque nusquam melius, quam in hac tenebrarum potestate, intelligere possis abominationes cordis tui, & occulta illa impedimenta, quæ inter te, & Deum magnum chaos solebant interponere. & certè si multi [quamuis ad summam perfectionem profecerint, tamen stimulum a carnis suæ extinguere non potuerunt; sed diuina hoc dispensatione in eis actum est; quam quidem, quid vnicuique vtilius accidat, latere non potest. Et in alijs quidem fiebat ad demonstrationem singularis eorum fortitudinis, quia tales erant, qui semper pugnare assidue, & triumphare sufficerent: in alijs autem, ad custodiam humilitatis, quando singulare aliquod bonum, præ cæteris alijs omnibus acceperant.] vndè & Sanctus Hieronymus ait: [b] pallebant ora ieiunij, & mens desiderij æstuabat in frigido corpore; & ante hominem sua iam carne præmorta, sola libidinum incendia bulliebant.] & infra [memini me clamantem, diem crebro iunxisse cum nocte, nec prius à pectoris cessasse verberibus, quam rediret, Domino imperante, tranquillitas. Ipsam quoque cellulam meam, quasi cogitationum mearum consciam, pertimescebam. Et mihi metiratus, & rigidus, solus deserta penetra- bam. sic vbi concaua vallium, aspera

montium, rupium prærupta cernebam, ibi meæ orationis locus, ibi illud miserimæ carnis ergastulum, &c.] Tu ergò, ô pia anima, sancto odio tui ipsius inflammata, dum hæc ita perseverant, subdita esto Domino, & ora eum. si enim eiusmodi tentationes adusserunt sanctos, cauendum ne inflamment nos miseros peccatores. & cum non sit sensus vbi est amaritudo, ita vt pia anima per operationes mentales suauiter Deo vniri nequeat: expedit cum [beata Catharina d Genuensi externis operibus charitatis occupari.] quod quidem in praxi vtilissimum fuerit, ne internis miserijs plus quam oportet, animus intendat: & his quidem insertis, consequenter videndum est vt sermo Dei efficax, Spiritus intima quæq; perscrutatur, & emundet.

Tota circumferentia seu omnes animæ potentie doloribus adimplentur, vsque ad mortis anxietatem.

ARTICVLVS SEXTVS.

A facie e Domini contremuit terra, moti sunt cæli, sol & luna obtenebrati sunt, & stella retraxerunt splendorem suum, & Dominus dedit vocem suam ante faciem exercitus sui: quia multa sunt nimis castra eius, quia fortia, & facientia verbum eius, magnus enim dies Domini & terribilis valde: & quis sustinebit eum? Ac si diceret, ô pia anima, quæ gemitibus inenarrabilibus, tanquam proiecta à facie Domini,

X

a Rich. in Psal. 28. b In epist. ad Eusto. c Eccl. 21. d In vita ipsius c. 44. e Ioel. 2.

mini, absentiam eius contestaris; quod videlicet nec bonum agnoscere, aut agnatum complecti valeas, & egrediaris, & ingrediaris, sicut propemodum delirans amore, atque occulta ad Deum dependentia, & tendentia: scias velim hoc idè contingere, quod Dominus dederit contra te vocem suam, ante faciem exercitus sui, quando dixit sathanæ, & naturæ vitiatæ, ecce in manu tua est, qui me timet, & amat. & quia multa sunt castra eius, & fortia, idè tot, tamque inexcogitatis modis in temet ipsa discruciaris; idè mens, & consilium, & ratio fugit à te; idè ad mira, & varia impatientiæ signa, & gestus prorumpis, tanquam proprijs peccatis, & negligentijs hæc omnia causaueris. cum autem hæc dies Domini, & huius privationis, diuinæque absentiae dolor sit terribilis valdè, ac ita perseuerare videatur, vt nulla spes finis illius appareat: quis ò pia anima sustinebit?

Quis, inquam, sustinebit hunc ignem vrentem, cum non minor, sed maior sit calor amoris, quam febris? nec incongruè quis dixerit, eiusmodi passionem, & amoris languorem, febrem esse: sicut enim diu febrî æstuans, tandem amplius sustinere non valens, ad mortis terrores, & angustias declinat; ita prorsus ò pia anima, cum in tota circumferentia, & in omnibus potentijs, amoris doloribus sauciata fueris, ita, vt nec cogitationem piam, absque molestia suscipere, nec bonum opus absque notabili tædio, & auersione agere

valeas, hinc quidem per mortem, miseriarum tuarum finem imponi optares? indè vero, tanquam summè à Deo, eiusque amore elongata, mortem quam maxime times, nilque tantoperè diu noctuque cogitas, quam quod in malo, & pessimo statu, salus tua versaretur, si ita mori contingeret.

Quis ergò sustinebit? cum [vel ipsam gehennam & ad tempus experiri, vix horribilius, pœnaliusvè ducat pia anima, quam si à spiritualis studij gustata suauitate, & in diuinæ veritatis contemplatione experta dulcedine, impediatur.] præcipuè verò, quando è contrario, arido gustu concupiscentia vitiorum insolescit. vndè etiam videmus, quod si quis scelerum suorum profunda degustet, & promeritas inferni pœnas iusto Dei iudicio non differri sentiat: quod nulla spe misericordiarum fretus, ante tempus in seipsum vltices manus extendat, præcipitio se collidat, laqueo, aut aquis se præfocet. quis ergò sustinebit, vt coletur & cribretur sicut aurum, & argentum purgatum septuplum? sustinebit certè ille solus utique, in quo fortis est vt mors, dilectio, dura, sicut infernus æmulatio. fortis, inquam, vt mors donum fortitudinis, quod in hoc agone pia anima, tanquam alius martyr, in severo tormentorum examine consequitur, vt sustineat, & patienter agat, in finem perseuerans; & quoad usque viuus sermo Dei, & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti pertingat

pertingat vsque ad diuisionem animæ, & spiritus, compagum quoque, ac medullarum, ac discretor cogitationum, & intentionum cordis. dura autem sicut infernus æmulatio illa; qua Satanæ, & ex originali peccato vitiatæ naturæ insultus, piæ animæ dentes, morsusque infigunt: eo maximè tempore quo amici, & necessarij eius recesserunt ab ea, & nil solatij ab hominibus, aut pijs exercitijs, aut à Deo amicabile quidpiam percipere potest. tota ergò circumferentia spiritus, animæ, & corporis, per cuiuslibet potentie proprios dolores adimpleta; adhuc tamen uiuit in ipsa essentialis voluntas, & diuini amoris fortitudo, qua omnes hosce acuteos vulnerata suscipit, & sustinet; eo quod ibi plùs per centrum voluntatis amet, quam ubi amoris violenti ictibus languens animat, mortisque angustijs torquetur. atque ita Dominum Deum in tota tribulatione animæ suæ quærere, verè inuenire est. vt autem clariùs videatur, quo fundamento, pia anima in tantis pressuris nitatur, fructuoseque progrediatur consequenter dicendum erit,

In hoc agone dolores animæ blandimento compassionis; aut etiam amore diuinitus excitato mitigari.

ARTICVLVS SEPTIMVS.

Quo abiit dilectus tuus, quo declinauit dilectus tuus, & quæremus a eum te

a Cant. 5. b Iob 6.

cum. Ac si diceret, ô pia anima, quæ in tribulatione murmuris dicis, sagittæ b Domini in me sunt, quarum indignatio ebibit spiritum meum, & terrores Domini militant contra me; en ecce nos omnes, qui scimus tuum dolorem esse vehementem, adsumus, vt solemur te, noli, obsecramus, nos consolatores onerosos reputare; sed narra magis, & dicas nobis, quo abiit dilectus tuus, & quæremus eum tecum. idè enim dicitur Petro, ecce Satan expetiuit, vt cribraret vos sicut triticum, ego autem oraui pro te, vt non deficiat fides tua; & tu aliquando conuersus, confirma fratres tuos. sic & Saluatori nostro in agonia constituto apparuit Angelus de cælo confortans eum. sed inquis, dilectus meus descendit in hortum suum ad areolam aromatum, vt ibi pascatur in hortis, & lilia colligat. vides ergò, ô pia anima, quod dilectus ex millibus non fugit, non te abiecit, non in longinquam regionem profectus est tanquam non amplius reuersurus; sed declinauit duntaxat, & infinitæ gloriæ, qua in semetipso semper pascitur, stillam à te retraxit, interea quod inter manus diuersarum tentationum probaris. sicut Pater filij sui amantissimus, dum vlcus illi à Chirurgis aperiendum est, & sanandum, aliò se confert, præ amoris magnitudine non sustinens filij dolores; quos, dum aduritur, dum secatur, dum ligatur, clamorosis gemitibus contestatur.

Ita ergò, ô pia anima, cuius capiti, &

X a

oculis

oculis datę sunt aquę, & fontes lachrymarum, plora die, ac nocte, eo quod sustulerint Dominum tuum, & nescias ubi posuerunt eum. si enim vsquam dolor, & angustia cordis, lachrymarum diluuium mitigatur, hoc vel maxime in pręsentiarum vsu venire solet; cum in hac pressura, ipsa sola nudate tolerantia duntaxat, vitę mysticę respiraculum (ne tanquam scintilla ex toto extinguatur) pręseruare soleat. & licet [lachrymę huiuscemodi in modico cor refocillent, & reficiant; sunt tamen vtilis a eo tempore, ad conseruandam valetudinem corporalem; & vt facilius amor impatiens sustineri possit, & naturę sanitas conseruari.] nam per [fletum, b & gemitum animi intentio, quę est circa malum, ad exteriora diffunditur, fletus quoque, & gemitus dolorem, & tristitiam naturaliter minuunt.] & ided etiam piissimus Dominus, vt prudens medicus; qui circumferentiam quidem, & omnes corporis vires inordinato calore febris absumptas conspicit, cordis verò integras vires adhuc superstites, bono iubet esse animo; solumque infirmo prohibet quod noxium est. Quapropter, o pia anima, interea dum in hac angustia, & tribulatione murmuris doctrinam Domini suscipis, & spiritum salutis parturis; tanquam vox turturis, sonet in auribus dilecti, ego dilecto meo, ac si diceres; cum indigna sim, quę suauis eius fruar pręsentia; ego tamen illius ero, & nullum

alium amatorem admittam; & dum illius amore me carere oportet, aliam etiam consolationem non feram, quę ad illum non referatur. Vos ergo, amantissimi Domini, & consodales, fultite me floribus, blandimento scilicet compassionis; stipate me malis, piissimarum orationum vestrarum, quo ita, vel minimo diuinitatis odore confortata, omne malum quod Domino placuerit super me inducere, sustineam patienter; & interea, dum omnem escam spirituales, & piarum exercitationum abominatur anima mea, ita vt nihil boni operis absque tædio aliquo peragere valeam: sit mihi misericordia eius super vitas meę consolationis; sit, inquam, spiritus meus contribulatus, sacrificium Deo Optimo Maximo, qui bonorum meorum non indiget, in se semper æquę beatus subsistens.

Iam verò, quando hæc, similiauẽ ex humili corde procedunt; solet quandoque, qui posuit tenebras latibulum suum, & stat post parietem harum afflictionum, respicere per fenestras, & prospicere per cancellos, dum ad instar solis, qui prius erat in nubilo, per lumen infusum; actus dilectionis excitat, & ex certamine debilem animã in spiritu roborat; ad modicum tamen, sicut sol quando nubibus circumuallatus quandoq; splendore suo, & calore recreat, facilẽ autem aliqua nube coniectus, tenebras denuo relinquit; pro vt etiam strenuus miles modico

tempore

a Harph l. 2. p. 3. c. 44. b S. Thom. 1. 2. q. 38. a. 3. 6.

tempore cibo potuque confortatur, ac toto postmodum die, noctuque in pugna, ignis, & ferri vulnera, doloresque sustinet. quo etiam respicere videtur Iob dicens; cum *a* audierit me, non credo quod exaudierit vocem meam. quasi enim coadstat, tanquam aquæ inundantes, rugitus consuetæ desolationis, ita ut si in solatio figere vellet pedem; non tamen hoc ipsum adhuc liceret, quando quidem diuinitus immissa consolatio, hoc loco non nisi ad tempus confortandi gratia, concedatur. & quum itineris molestia tantò leuius feratur, quantò securior quis redditur, se in via non aberrare, consequenter dicemus,

De signis, quibus assuretur mysticus se in hac vera, & non naturali priuatione constitutum.

ARTICVLVS OCTAVVS.

His b fieri incipientibus respicite, & leuate capita vestra, quia appropinquat redemptio vestra. ac si diceret, o pia anima, quis est c iste, ut fieret Domino non iubente, utque dubiosa hæsitacione contristetur, num ea quæ hucusque in amore deficiente contigerunt, ex spiritali profectu; an potius ex proprijs defectibus, & negligentijs, procedant; Deo placeant, vel displiceant magis? sciendum ergò; duo esse potissimum signa euidencia quo-

dammodò ad habendam securitatem, num quis in hac vera, de qua hic loquimur, & non naturali, ac immortalificata e priuatione constitutus sit. & primum quidem est, si quis aliquot annis, licet non nisi tribus fortè, vel quatuor in vita interiori se se exercendo, satis benè recollectioni, & contemplationi vacasset; siue hoc amorosè, & cum sensibili deuotione, siue aride; at tamen comite animosò proposito, resignatione, & quadam transcendentia amicabile interioritatis, contigerit: postmodum verò in modo interius agendi, animaduertat sese paulatim deficere, & tam interna quam externa exercitia mortificationis, & orationis mentalis, non amplius solita facilitate, pace, & recollectione peragere posse: licet secundum desiderium, & bonam voluntatem, ad mortificationes, & virtutes, ac etiam ad interiora sua, maiorem quam vnquam alias, sentiat inclinationem. pro quorum maiori securitate, ad praxin facit adducere, quod Harpius de hoc proposito sentit [quibusdam, inquit, ad tramitem f vitæ perfectioris primitus aspirantibus, aut etiam, in initio suæ conuersionis, sicut Apostolo Paulo, ad tertium cælum raptò, concessum est benignitate largitoris, huiusmodi tamen (ut frequenter) post adeptam tantam diuinæ celsitudinis consolationem, postmodum indicibilibus angustijs, & tentationibus etiam execrandis,

X 3

& prel-

a Iob c. 9. b Luc. 21. c Thren. 3. d Plura apud B. Io. de cruce de obs. noct. l. 1. c. 9. & 12. e 1. p. dec. 5. n. 9. f lib. 3. p. 4. c. 26.

& pressuris spiritualibus, vel corporalibus probare crebrius, & examinare Deus assolet, sicut examinatur argentum, prout oculata fide in plerisque conspexi. Quorum mirabilem divinæ clementiæ prælibatam gratiam agnoscens, tantis pressuris postmodum frequenter agitari vidi: quod nec ore exprimi, nec inexpertis (vt puto) vera credulitas ingeri possit. nam, & Augustinus, & Bernardus illorum pressuram infernali pœnalitati non inconuenienter assimilare conati sunt. in cuius etiam argumentum de Paulo in primordio conuersionis, tam feliciter raptus, eodem tempore, Dominus ait. Ego ostendam illi, quanta oporteat eum pro nomine meo pati.]

Tam admirabilis porrò vicissitudinis internæ, fundamentalis ratio, in eo consideratur, quod in initio [actus naturalis, *a* & supernaturalis dilectionis sint similes,] & sapido gustu quæuis amorosa deglutiantur, vt optima, & purè spiritualia quæque. cum autem in progressu delicatiorem mysticus consequitur diuinum gustum; in tantum priores status, fruitiones, & quidquid demum amicitiae cœlestis vnquam susceperat. indicibili auersione, & tædio sordent, vt multò leuius ferat, quidquid in interiori suo amarulentiae degustandum adhæret, quam vt illa priora, vel cogitare, vel sibi optare velit. modicum enim illud, per quod in spiritu purè, de supremo consortio altissimi, vigilias agit; incomparabiliter

plus luminis, & veritatis, quam omnia præterita continet. quia verò illud quo in purè spiritu viuit, & alitur, valde modicum est, non potest in inferiores vires, & sensibilem hominem fortiter influere; atque ita necessariò tota hominis circumferentia, eiusque appetitus variè alliciuntur, aggrauantur, angustiantur, & comprimuntur.

Secundum verò signum est, quando gemitibus inenarrabilibus conqueritur, se, vel peccatorum præteritorum grauitate, vel negligentijs, aut se se varijs accommodandi modis ignorantia, eiusmodi amoris priuationem, causasse; maximeque dolet se vnquam mysticæ vitæ initia dedisse; frustra tamen cupiens ab illa recedere, in vinculis charitatis iam constricta, & dono *b* fortitudinis in spiritu roborata; ita vt, licet secundum naturæ inclinationem mallet communiter, vt alij, sui iuris esse, & moraliter benè viuere: attamen secundum illam fortissimam, & intimam ad Deum tendentiam, institutum cupiat prosequi. ex qua quidem repugnantia prouenit, vt nec ab amantissimo alioqui spirituali magistro, sibi persuaderi permittat hunc amoris defectum non tam ex similibus causis, quam ex necessaria amoris depuratione prouenire. sicuti ergò necessarium est circa primum, vt scilicet in Deum amor, qui valde impurus adhuc est, & ita ad diuina, sicut ad alia quæuis creata, cum sensibili, & humano agendi modo ferri consuevit,

corri.

a S. Bonati. 4. distinct. at. D. 4. *b* Vt inf. Dec. 2. n. 9.

corrigatur; ita etiam circa secundum hoc, oportet, ut in turbine te conerit, & multiplicet vulnera tua etiam sine causa; nec sinat conquiescere spiritum tuum, & impleat te amaritudinibus; licet tota vita, etiam usque ad virilem, & maturam ætatem producta, nullum graue peccatum, scilicet, & voluntariè commisisses.

Sed non tam in eo cardo rei versatur, ut quis sciat amorem illum, qui in principio aliquot annis perseuerat, & ingens esse videtur, in spiritualem amorem redigendum esse; aut quod etiam nullius quidem grauioris culpæ, sed ex humana fragilitate, subindè leuioris duntaxat negligentia defectus incurrisse, videat: quam, ut humili resignatione, sollicita custodia sensuum, & passionum, ac etiam filiali amore, reuerentia, & confidentia se, suaque in tempore, & æternitate Deo committat: eiusque directioni amplius, quam propria in bono operando, &

proficiendo existimationi se credat. Cum ergò non sit, qui se abscondat à calore eius, & omnes qui per dona habituum supernaturalium, ad status perfectioris amoris deducuntur, in hac amoris deficientia concurrant; a quolibet pia anima in eiusmodi alteratione, bono sit animo, sciens quod appropinquet redemptio eius, quodque in proximo sit, quod à Deo curetur: nec quidquam ex eo dubij admittat, quod videat commilitonem aliquem non tam graui, ut ipsa, pressura, & anxietate in tentatione probari: cum vnus magis b minusuè intensè, pro naturæ, conditionis, & gratiæ diuinæ inæqualitate, de calice Domini bibat. Interea verò, cum à supradictis passionibus quodammodo respirare, & in intimo spiritus essentiali aliquam resignationem subodorari cœperit, ad ea quæ in fine priuationis, transeundum erit.

a Inf. Der. 2. 4. b Ibid. 4. 7.

ET